

In de maalstroom

Bevestigde bagage.

Het rijwielverkeer in Amsterdam heeft een reputatie tot ver over onze grenzen. Vreemdelingen, en onder hen in de eerste plaats de automobilisten, staan bewonderend en paf over de prestaties der fietsende dames en heren in de hoofdstad. Die aaneengesloten file, langzaam voort peddelend, plotseling met honderd tegelijk tot afstappen gemaand en tot stilstand gebracht door één armzwaai van de verkeerskoning of door een kwartdraai van het vermanende bord, die voort wielende mensen, die tussen vrachtkarren, goederen en personenauto's, trams en een doodenkele equipage zo kalm, zo bewonderenswaardig zeker verder rijden, zijn een attractie — of een schrik — temeer van de hoofdstad. Maar steek de wielrijder geen spaak in het wiel, juist hém niet! Met andere woorden, leg geen hindernis op de weg van de peddelende schare en zorg er dus voor, dat van de bagagedrager noch van de stuurstang een voorwerp op straat kan vallen, dat een obstakel wordt. Als dezer dagen.

Kwart over negen in de voormiddag. Een lange, lange rij voertuigen in de Leidsestraat. En plotseling valt van de lantaarnhaak van een damesfiets een leren handtas. De wielrijdster, verschrikt, springt af, de achter haar rijdende fietsers springen af. Een grote, blauwe luxe auto rijdt met het achterwiel over het tasje. Dan stopt de chauffeur van de wagen omdat hij twintig verschrikte gezichten ziet omkijken, alsof een levend wezen werd aangereden. En dan gebeurt het onvermijdelijke: achter de blauwe wagen rijdt een andere wagen, die geen stopsignaal kreeg en met z'n spatbord botst tegen de bumper van de blauwe auto. Gevolg: grote consternatie. Veel handen van vriendelijke heren die het tasje opduiken. Een kluwen van mensen, die naar het even gedeukte spatbord komen kijken.

Een agent, die een en ander noteert van de chauffeur die, geheel buiten zijn schuld, het aanrijdinkje veroorzaakte. Een wielrijdster die, het tasje in de hand, zich schuld bewust uit de voeten maakt. De blauwe wagen rijdt de Leidsedwarsstraat in. De kluwen wordt ontward.

Alles is goed afgelopen. Ja, omdat het vaartje van 12 km in de Leidsestraat geen hevige botsingen ten gevolge zal hebben. Maar elders? In een andere straat? Zo'n onnozele tas zou toch...

Maar het gaat hier niet om zo'n enkel onnozel tasje. Het gaat hier om het feit, dat zij die pakjes, aktentassen en dergelijke meenemen op bagagedrager of stuurstang, die last behoorlijk moeten bevestigen.

Denkt aan het verkeer!

Abortus

Het Vaderland, 15-06-26

Te Amsterdam is aangehouden een 28-jarige vrouw die zich schuldig heeft gemaakt aan het plegen van abortus en reeds vroeger voor een dergelijk feit is veroordeeld.

Dit is de derde vrouw die in de laatste twee maanden voor een soortgelijk delict is aangehouden. Ook de beide andere zijn recidivisten.

Lelijk Amsterdam.

Algemeen Handelsblad, 07-05-26

De goede Amsterdammer, die zich in merg en been burger gevoelt van zijn hoofdstad en die niet behoort tot dat soort van mensen welke, hoewel ze dagelijks de Kalverstraat door wandelen, u met dom-verbaasde blik aanstaren, wanneer men ze vraagt waar de poort gelegen is waarboven het schone rijm prijkt welks eerste regel luidt: "Wij groeien vast in tal en last, ons tweede vaders klagen", die goede Amsterdammer zal over het algemeen tegenover vreemden de naam van zijn stad met eerbied noemen en haar schoonheid zal hij prijzen. Dat is dan ook volkomen terecht, want niemand zal durven ontkennen, dat Amsterdam een stad is, waar veel fraais te bewonderen valt. Het reliëf hing boven de Jongenspoort van het weeshuis in de Kalverstraat (zie afbeelding).

Op het reliëf staan de weeskinderen gegroepeerd om een medaillon met afbeelding van een duif, symbool van het godshuis. De weeskinderen zijn afgebeeld in hun kenmerkende rood-zwarte uniformen. Het kwetsbare reliëf boven de poort is verplaatst naar de hal bij de hoofdingang van het museum en vervangen door een replica.

De bekende versregels van Vondel waren een oproep aan passanten bij te dragen aan de kosten van het weeshuis. Pal voor de Jongenspoort stond derhalve een collectebus.

Doch helaas bezit Amsterdam naast het vele stadsschoon ook tal van minder fraaie gedeelten, naast de oude huizen, de grachten en bruggen waarvan wij plaatjes maken die wij, met zoetelijke prentbriefkaarten van Volendammer schonen met pijpenkrullen, aan vreemdelingen toezenden om hen van de schilderachtigheid van stad en land te overtuigen, zijn er ook plaatsen waarop, wij niet trots zijn en waarvan wij géén plaatjes maken die wij de vreemdelingen toezenden, doch die we hen zelf laten ontdekken.

Deze stadsgedeelten, waarop wij hier doelen, zijn die, welke ontsierd zijn door de vaak wanstaltige reclames die aangebracht zijn op muren en aan gevels, het stadsbeeld bedervende. De bovengenoemde vreemdeling, die door plaatjes van grachten met bruggen en oude huizen verleid, zijn schreden naar Amsterdam richt, moet zodra hij bij het C.S. de voet op Amsterdamse bodem zet, zelfs de indruk krijgen misleid te zijn. De brug over het open havenfront naar het Damrak overgaande en naar links over het water kijkende, zal hem reeds de schrik om het hart slaan. De oude huizen en pakhuizen die daar gelegen zijn bezitten nog hun oude gevels maar ze zijn van onderen tot boven beklad met reclames en aanprijzingen van allerlei waren, die de mens in zijn dagelijks leven aangenaam of nuttig kunnen wezen. De achterkanten der huizen langs de oude Amstelmonding aan het Damrak gelegen zijn één groot reclamebord geworden, waarop men kan lezen dat een zekere sigaret dé sigaret is, dat men dit of dat linoleum moet kopen en zich dit poetsmiddel moet aanschaffen voor zijn vaatwerk, allemaal raadgevingen die ge toch nooit opvolgt omdat ge geen linoleum nodig hebt, een ander merk sigaretten rookt en omdat ge u ergert aan de wanstaltige manier waarop dit stuk stad ontsierd werd. Doch de bezoeker van Amsterdam, die bij zijn binnenkomst in de stad zich verbaast omdat de Amsterdammers zo'n ontsiering van de omgeving van de hoofdingang van hun woonplaats dulden, zal ontsteld staan wanneer hij zijn weg langs het Damrak vervolgt en de Dam betreedt. Daar ziet zijn verwonderde blik op de hoek van het vermaarde plein, dat het centrum van de hoofdstad heet, een bouwwerk staan, dat enigszins het uiterlijk heeft van een van boven tot onderen beschilderde bonbondoos. Hij vermoedt ten

Café Bisschop op de hoek Dam/Damrak; datering ca 1900

minste dat het een bouwwerk is, want van buiten gezien is dat door de opeenstapeling van reclames niet meer te onderscheiden.

Maar inderdaad is dit zo: oude mensen, die een sterk geheugen hebben, herinneren zich dat daar eens, waar nu de namen van hopjes, geflankeerd door een schoensmeer- en een cognacreclame, de voorbijganger tégen schetteren, een huis stond, een café, "De Bisschop" geheten. Jaren geleden werd het gesloten, de eigenaar liet toen zijn huis van de straat tot het dak met reclameborden behangen, op het ogenblik hangen zij er nog en hoelang zij dit nog doen zullen, kan niemand vermoeden.

Op de hoek Dam/Damrak de ruïne van café *Bisschop* (nog steeds) voorzien van reclameborden; datering: 1932, vóór de afbraak.

Maar dit de Dam ontsierende hoekgebouw is niet de enige reclame-uitwas op Amsterdams hoofdplein. Bijna naast de Nieuwe Kerk staat een huis, dat op zijn dak een hekwerk draagt waarin 's avonds in lichtende letters de deugden van zeker thee- en koffiemark den volke worden bekendgemaakt, terwijl rode lichten om het geheel heen schieten op een manier die ieder die de reclame zag, bij het drinken van genoemde thee of koffie duizelig moet maken. Nog meer reclameschoon prijkt er op de Dam, grote borden, schellekleuren, opdringerige voorstellingen: dé plek die wij bij vaderlandslievende gebeurtenissen de meest historische plaats van Amsterdam noemen, schijnt uitermate geschikt te zijn voor het aanprijzen van allerlei soort van voortbrengselen.

Doch al is dan de Dam als Amsterdams-centrum wel het ergerlijkst bedorven door reclameopschriften, het is niet de enige plaats in de stad waar de gevels der huizen onder opgeplakte papieren en borden schuil gaan. Op de hoek van N. Z. Voorburgwal en Paleisstraat kan men zoiets waarnemen en evenzo op de hoek van Rokin en Spui. Naast de Lutherse kerk aan het Singel is een muurvlakte van onderen tot boven beschilderd, hetgeen enigszins onwaardig staat naast de strenge kerkgevel.

Op de Keizersgracht bij de Utrechtsestraat zijn de huizen bedekt onder een reclamepastei, in de Vondelstraat ergeren de bewoners zich reeds lang aan de ontsiering op de hoek van de Tweede Constantijn Huygensstraat. Zo zouden wij voort kunnen gaan, we zouden de transformator van de G. E. W. huisjes kunnen noemen die steeds weer beklad worden met alle mogelijke papieren, gebouwen en gebouwtjes, die door de plakkers als doel voor hun plaklusten worden gebruikt. Zo wordt er het stadsschoon op vele plaatsen in Amsterdam bedorven, geen schoonheidscommissie die zich met deze zaak bemoeit en de Amsterdammer, die van zijn stad houdt, kan zich slechts ergeren aan de wijze waarop schilderachtige punten van zijn woonplaats door de reclamewoede worden ontsierd.

Laat het gemeentebestuur, als nu eenmaal het plakken van reclamebiljetten een noodzakelijkheid is, het aantal reclamezuilen en reclameborden die het plaatste en die in de stad *niet* misstaan, uitbreiden als dit nodig is, doch laat het trachten aan het verontreinigen en bedorven van huizen en gebouwen door reclameplakkers een einde te maken.

Ieder die de schoonheid van de hoofdstad ter harte gaat, zal met een dergelijk streven slechts kunnen instemmen.